

POKUS O ANALÝZU

Nie je ľahké vstupovať inému človeku do svedomia. Napriek tomu som pripravený to urobiť. Horší pocit mám len z toho, či táto dobre myslená analýza človeku, vedúcemu manažérovi Matice slovenskej Ing. Mariánovi Tkáčovi, pomôže. Rozmýšľam však nad tým, **či je schopný ju kriticky prijať a prehodnotiť svoje manažérske správanie, no najmä konanie**. Mám obavy, že celkové osobnostné uspošobenie Ing. Mariána Tkáča je také, že aj dobre mienené rady opäť zoberie iba ako "útok na vlastnú osobu" a nebude sa zamýšľať nad tým, ako sa z kritických postrehov poučiť, teda ako **sa uschopňovať**, aby Matici slovenskej pomohol. Vyslovujem svoje kritické poznámky ako ďalší člen Predsedníctva, po podpredsedovi MS Jozefovi Šimonovičovi. Najťažšie je moje zistenie, že **Marián Tkáč uveril a aj sa postavil do pozície, že jeho pôsobenie v Matici slovenskej nie je poslanie, ale priam predurčenie**. Celkom si vážne o sebe myslí, že ho pre tento post vybrala nejaká vyššia moc, vlastne sám Pán Boh. A to už hraničí so schopnosťou vôbec vnímať realitu okolo seba. To už je číra transcendencia.

1. Budem spravodlivý. Poviem aj pozitívne slová. **Považujem Mariána Tkáča za výrazného slovenského vlastenca, za človeka, ktorému osud Slovenska hlboko leží na srdci**. Dokázal to svojimi postojmi v iniciatívach 61 krokov k slovenskej zvrchovanosti aj angažovaním sa v Kongrese slovenskej inteligencie. **Nie rečami, ale odvážnymi skutkami dokázal, že vie za slovenskú vlasť riskovať, takže statočnosť v postojoch ani odvaha mu nikdy nechýbala. Za vlastné presvedčenie ho aj bývalý režim prenasledoval**. A Marián si na postavenie prenasledovaného martýra celkom dobre zvykol. Veril som, že tieto predpoklady ho predurčujú k tomu, aby viedol najstaršiu kultúrnu a vzdelávaciu inštitúciu Maticu slovenskú, ktorá **je v otázke udržiavania a zušľacht'ovania identity slovenského národa** malým ministerstvom kultúry Slovenska. No predpoklady sú jedna vec a prax, keď štyri roky stojí na čele Matice slovenskej, vypovedá aj podáva dôkazy o viacerých zlyhaniach.

2. **Pre mňa je najväčším sklamaním zlyhanie ekonomického manažéra Ing. Mariána Tkáča**. Veril som, že ak bol dakto viceguvernérom Národnej banky Slovenska a stretával sa s takým problémom, ako je výmena nových slovenských peňazí, bude pre neho hračka manažovať Maticu slovenskú. V tejto pozícii však Marián Tkáč zatiaľ viac sklamal, než oslnil. Prečo? Lebo toto poslanie nepochopil ako každodennú drobnú prácu v prospech inštitúcie. Venoval sa zdanlivo viac spolkovému hnutiu než Inštitúcii. Dostal sa hneď na

začiatku do sporu s výborom, alebo s časťou výboru MS. A namiesto práce pre Maticu sa vybíjal v súbojoch. Schopnosť vedieť si získať spolupracovníkov na svoju stranu, získať ich pre vlastnú víziu aj projekty, je najdôležitejšia úloha manažéra. ***Marián Tkáč to nedokázal a postavil sa do úlohy človeka, ktorý prišiel v MS urobiť poriadok.*** To naozaj úprimne chcel. Keďže sa mu videlo, že mu skupina výboru v tom bráni - namiesto dialógu s oponentmi sa radšej vnútorne urazil a stiahol. Začala sa nezmyselná dlhá, tichá vojna. My, ktorí sme ho opätovne podporovali ako kandidáta na post predsedu MS roku 2013, sme uverili, že len nedostal dostatok dôvery a podpory výboru. Za takmer rok od 18. októbra 2013, od valného zhromaždenia MS sa ukazuje, že sme mali zlý odhad. Chyba nebola v tom, že predseda mal oponentúru v členoch výboru, ktorí ho chceli korigovať a priviesť na cestu manažovania podniku, ale ***chyba je v samotnom manažérovi, ktorý zle vyhodnotil všetky príznaky správania sa výboru MS. A v Matici za tri roky vlastne nič nedokázal zmeniť. Najmä vo vrcholovom manažmente! Obávam sa, že Marián do Matice nešiel z nezištných ale zištných dôvodov. Motivácie boli dve: postavenie a kredit predsedu MS, no najmä peniaze s výkonom funkcie spojené!***

3. Pána predsedu postupne opúšťal nielen elán a nadšenie, s ktorým do MS prišiel, ale namiesto záujmu o riešenie denných ekonomických a finančných problémov MS, čo si vyžadovala každodenná prax, ***sa začal utiekať do "duchovného sveta", ktorý mu je blízky, a to je písanie kníh a maľovanie obrazov.*** Takto si zamenil dva svety: jeden svet nepríjemných každodenných manažérskych rozhodnutí, za ktoré treba brať osobnú zodpovednosť, vymenil za pohodlný svet úspechu. Všimli sme si, že pánovi predsedovi sa veľmi chce podpisovať veľké peniaze, vždy by to dal radšej podpísať nejakému nižšiemu úradníkovi. Takto si vlastne veľmi rýchlo osobnostne vymenil vlastnú nespokojnosť s úlohou manažéra, za spokojnosť a čiastkové úspechy spisovateľa a umelca. To je vždy príjemnejšie. Preto aj kritiku a oponovanie, že by sa mal viac venovať prevádzke Matice, odbíjal vysvetlením, že on si vlastne pri písaní kníh a maľovaní oddýchne.

Ty máš, Marián, veľmi ľahké pero, si zručný štylista, ale to je len prvý predpoklad skutočného majstra. Púšťáš sa do tém, ktoré nemáš hlboko naštudované a vydávaš rýchlokvasené svedectvá v knihách o Bernolákovi, o Franciscim a najnovšie o Štúrovi, čo si nedovolia ani ľudia, ktorí tieto témy študujú desiatky rokov. ***To je tá tvoja ľahkosť bytia, že sa púšťáš do všetkého, aj do tých najt'ažších vecí bez nejakých veľkých pochybností...*** Je logické, že duševne vyčerpaný a neuspokojený človek musí hľadať nejaké náhradné poslanie, aby mal zmysel života. Takto sa písanie a maľovanie nechtiac stalo hlavným poslaním nášho

pána predsedu. A medzitým mu utekali pomedzi prsty vážne koncepčné rozhodnutia, lebo denné problémy s prevádzkou inštitúcie a s financiami odsúval, keďže ho vyrušovali a uprednostňoval príjemné chvíľky úspechov na besedách v miestnych odboroch MS.

4. Veľmi kritický som najmä voči tomu, ako pán predsedu **sklamal miestne odbory MS**. Tým sme predsa na valnom zhromaždení prisľúbili pomoc, že ich postavíme do centra záujmu nového vedenia a zvoleného výboru MS. Nepamätám si jediný výbor MS, ktorý by sa osobitne venoval miestnym odborom Matice slovenskej ani problémom Domov MS. To sa vždy odkladá, na to niet nikdy dost času! Pritom to je činnosť Matice, to nás drží pri živote, to je životodarná sila Matice slovenskej. **Večne sa odkladá prijatie rozpočtu, večne sa odkladá kontrola a realizovanie Uznesenia Valného zhromaždenia MS, ktoré nás všetkých predsa zaviazalo k vážnym úlohám.** A my ako výbor sme medzi valnými zhromaždeniami, sami malé valné zhromaždenie. Naučme sa vážiť to, že sme dostali vo voľbách dôveru mnohých delegátov miestnych odborov MS.

5. To, že je Marián Tkáč človek v **rozhodovaní váhavý** a v **personalistike nie veľmi silný**, je všeobecne známe. **Nepriniesol do MS na odborné posty zreých odborníkov z oblasti ekonómie a finančníctva, skôr registroval problémy a radšej spokojne zotrval pri starých kádroch, ktoré ho vedome klamali a aj obľahli.** Ak chce dakto prísť s ozdravením, musí robiť rázne a rýchle opatrenia, a tie neprichádzali. **Odvolanie bývalého správcu a menovanie toho dnešného mu trvalo nekonečné mesiace, počas ktorých sa len problémy hrčili a kopili.** Keď už horelo, prišiel s návrhmi na pôžičky. Avšak pôžičky - to je krajné, krízové riešenie... aj cesta do záhuby. Napokon sa ukázalo ako produktívne to, že podpredseda MS Jozef Šimonovič pritlačil na **menovanie nového správcu, a zázrak, veci v Matici sa pohli.** Chcem sa aj takto verejne poďakovať za vykonanú prácu novému správcovi Marošovi Smolcovi, príjemne ma jeho ráznosť aj dôslednosť v rozhodovaní prekvapila! Nastal konečne ten typ rekonštrukcie, že v Matici vidno svetlo na konci tunela. Opäť s nami rokuje minister kultúry SR, lebo jeho stanoviská, nie odhady a dojmy štátneho tajomníka Ivana Sečíka, sú pre Maticu záväzné. Keď však prišla Šimonovičova výzva k tomu, aby pán predseda zhodnotil vlastné účinkovanie v MS za štyri roky, prípadne, aby zväžil aj svoje odstúpenie, **Marián Tkáč sa zat' al a odpovedá NIE.** Takto sa nespráva chlap, lež urazené dieťa! Pán predseda je presvedčený, že aj v dnešnej situácii môže Matici slovenskej pomôcť. To je zase jeho svojské videnie sveta, ktoré je na míle vzdialené od reality. Motorom zmien v Matici nebol on, ale Jozef Šimonovič!

6. Aj tento pokus, ktorý tu *robím, Marián, voči tebe, vidím ako vopred márnny*. Ty si človek, ktorý neprijíma skutočnosť, lebo si *skutočnosť večne prispôsobuješ, aby vyzerala prijateľnejšie*, hoci má vyslovene čierne farby. A keďže vychádzaš z mylných predpokladov, vlastne z neskutočnosti, aj Tvoje závery, aj sľuby, aj vývody manažéra sú obvykle nesprávne! Ty si o sebe presvedčený, že máš priam predurčenie a schopnosti na vedenie Matice. Ukazuje sa však, že si najmä brzdu jej napredovania. Chcel si získať 30 tisíc členov MS, je ich už tridsať tisíc? Vieš vôbec koľko nás v Matici je? Nevieš kooperovať s členmi výboru, prichádzaš s nápadmi, ktoré si nechceš dať zoponovať a ktoré často, najmä, ak sa týkajú moderných dejín Slovenska a ich kritických období - *hraničia s fantazmagóriami*. Tieto fantazmagórie a nie vedecky dokázané pravdy Kučeru, Hrnka, Lukačku, Letza, Homzu, Baďuríka, Marsinu - sú Ti milšie, myslím najmä na zahraničné fantazmagórie Cyrila Hromníka, než ich overená vedecká akribia. *Preto si svojvoľne dovoľuješ sám určovať líniu historického výskumu dejín Slovenska*. Predseda Matice slovenskej nie je autokrat, ktorý sám určuje líniu ako skúmať a vykladať dejiny Slovenska... To je Tvoj veľký osobný omyl a musíš sa ho zbaviť. *Na vykladanie slovenskej histórie má MS svoje orgány: jeden sa nazýva Slovenský historický ústav a druhý vážny a s vysokým kreditom v slovenskej spoločnosti, sa nazýva Historický odbor MS*. Narobil si voluntaristickými rozhodnutiami, keď si nátlakom presadil za šéfa Slovenského historického ústavu Mačalu, veľa zla. Máš totiž povahu tvrdohlavca, ktorý chce za každú cenu presadiť vlastný, hoci aj od začiatku pomýlený názor, lebo je z Tvojej hlavy! Nevieš sa vrátiť z kratšej cesty, preto už štvrtý rok musel tieto Tvoje experimenty absolvovať a doplatiť na ne aj dobre fungujúci Historický odbor MS. Nikoho nepočúvaš, k názorom iných si nahluchlý.

7. Už len tento malý výpočet *upozorňuje na zlé manažérske rozhodnutia* nášho pána predsedu. *Je to preto, lebo Marián nevie pracovať v tíme. Marián, Ty nie si tímový hráč, si číry sólista. Postrehol si, že každý sa vlastne radšej spolupráci s Tebou vyhýba? O čom tom svedčí?* A Matica *bola založená aj stvorená pre tímovú prácu*, to vedeli Francisci aj Daxner, že musia spojiť sily a ťahať za jeden povraz. Ty svojimi nápadmi aj rozhodnutiami pôsobíš nie dostredivo, ale *odstredivo*. To je Tvoja osobnostná črta, ktorá sa nedá zmeniť. Máš potom obdobia, keď sa stiahneš, lebo vidíš, že s najlepšimi úmyslami vlastne rozbíjaš všetko dookola ako slon v porceláne. Jedno zlé manažérske rozhodnutie vyvolá ďalších desať zlých. Máš osobitnú schopnosť ako dôverčivý človek priťahovať ľudí s rôznymi fantazmagorickými projektmi, na ktoré nemá Matica peniaze ani ľudí. Myslím na ten projekt s výstavou cyrilo-

metodských obrazov na plávajúcej lodi po Dunaji. To hraničí so zdravým rozumom, ak sa vôbec takými hlúposťami vieš zapodievať! Toto Ťa vyčerpáva namiesto toho, aby si zachraňoval konkrétne veci v Matici. K odstúpeniu Ťa neprimälo výrazné krátenie platu, ani iné obmedzenia Tvojich lukratívnych výhod na poste predsedu MS. To, že Matici vlastne s najlepšimi úmyslami škodíš, to Ti nedochádza! Takáto pomoc Matici je vlastne danajský dar.

8. Na záver Ti chcem povedať toto: Viem, že sa Ti (rovnako to tak miloval pán Markuš!) veľmi zapáčilo prichádzať do malých slovenských dedín a mestečiek s nadpisom: ***Prichádza pán predsedu Matice!*** Lebo Matica niečo v národe znamenala. Ale Ty si k menu a kreditu Matice nič nepridal. Neprišla nijaká pridaná hodnota. Cestovanie po Slovensku nie je nijaká záslužná práca, ak iba rozdávaš sľuby miestnym odborom a nevieš ich nijakými konkrétnymi skutkami naplniť. Takže žiješ len zo slávy Moysesu, Kuzmányho, Novomeského a Mináča. To boli predsedovia MS, o ktorých sa bude hovoriť ešte o sto rokov, lebo Matici najmä slúžili. ***Ty sa chodíš po Slovensku najmä seba prezentovať.*** Ukazovať sa a rečniť. Majstrom rečenia býval práve Jozef Markuš, a musím povedať, že daktoré jeho prejavy mali aj vysokú úroveň. Ty sa ale na väčšinu vystúpení ani nepripravuješ. Prídeš a bez zaváhania často povieš veci, ktoré slina prinesie na jazyk. Nechápeš, že tvoje slová musia mať silnú výpovednú hodnotu, lebo by to mali byť posolstvá Slovákom súcim na slovo. Zväčša sú to dojmológie, to čo Ti dakedy rýchlo zide na um a Ty s tým hneď utekáš na verejnosť. Očakával by som viac rozvahy, premýšľavosti, no najmä zodpovednosti za vyslovené slová.

Toto krátke hodnotenie som chcel, aby na výbore odznelo. ***Verný svojej tradícii, na to ani nezareaguješ, prejdeš to mlčaním, lebo si sa naučil kritiku nevidieť a ani nevnímať. Nemáš zmysel pre sebahodnotenie ani pre sebakritickosť.*** V každej najlepšej rade vidíš zámer a podceňovanie Teba ako osobnosti. Toto je Tvoja cesta do pekla, Marián, že nie si schopný vývoja. Zastal si na mieste a tvrdneš tam, zaťatý v postojoch bez ochoty a schopnosti zlepšovať sa a najmä vyvíjať sa. A to je potom aj kríž, ktorý musí niesť výbor Matice slovenskej za Teba. Iba si svoj kríž preložil na plecía výboru a Predsedníctva, ale Ty prichádzaš iba v najvypätejších okamihoch s minimom riešení. Iba vtedy, ak horí strecha, len vtedy zaberieš ako hasič. Ale my sme nechceli mať predsedu MS hasiča, lež predvídavého, múdreho vodcu, ktorý vie ostatných vzrušiť pre spoločnú prácu pre spoločnú vec. Lenže ten čas dôvery a ochoty čakať na takýto typ predsedu sa Tebe v tomto kolektíve už dávno minul.